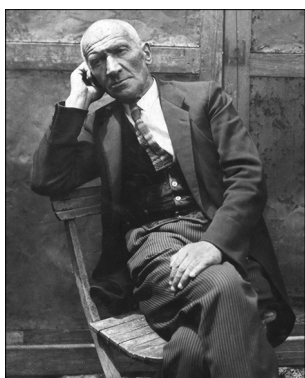

Р. Я. Лаврентій

Нижанківський Амвросій Юліанович

НИЖАНКІВСЬКИЙ Амвросій Юліанович (08. 04. 1873, м. Коломия, нині Івано-Фр. обл. (за ін. даними – м. Золочів, нині Львів. обл.) – 07. 02. 1944, там само) – актор, балетмейстер. Батько Б. Нижанківського та Д. Нижанківської-Снігурович. Походив з актор. родини, його батько Ю. Нижанківський був корифеєм галиц. сцени. Від 1890 періодично виступав як хорист у театрі товариства «Руська бесіда», від 1892 – на постійній основі. Дебютував у ролі Джури у виставі «Павло Полуботок» О. Барвінського. 1896–98 працював у приват. мандрів. антрепризі І. Мороза; 1898–1914 – у театрі товариства «Руська бесіда»; 1915 – в Укр. людовому театрі В. Коссака у Львові (від 1916 – театр товариства «Укр. бесіда»). 1916 мобілізов. до австро-угор. армії. Того ж року постав перед військ. судом у Відні за наклепниц. звинуваченням у москвофільстві, був виправданий. 1918 разом із загонами УСС перебував на Херсонщині. Брав активну участь у встановленні укр. влади у Львові в листопаді 1918. Від 1919 – у театрі товариства «Укр. бесіда» під дирекцією В. Коссака у Львові; 1921 – в «Укр. рухомому драм. театрі» під керівництвом І. Когутяка; 1923–24 – у театрі товариства «Укр. бесіда» у Львові; 1924–27, 1931 – у мандрів. Укр. театрі Й. Стадника; 1927–29 – у театр. трупі кооперативу «Укр. театр» під дирекцією Й. Стадника у Львові; 1930–31 – в Укр. театрі П. Карабіневича; 1938–39 – в Укр. театрі Ю. Заячківського. Водночас 1920–39 вів курси укр. нар. танцю, керував аматор. гуртками в селах. 1941–43 – у Станіслав. укр. драм. театрі ім. І. Франка (нині Івано-Франківськ). Від 1943 – в Укр. окруж. театрі під керівництвом І. Когутяка в Коломиї. Знаний у Галичині як Бронцьо, мав реноме дотепника. Грав різнопланові ролі, серед яких найбільш вдалі – характерні.

Основні ролі

Виборний («Наталка Полтавка» І. Котляревського), Городничий («Ревізор» М. Гоголя), Нечипір («Пошились у дурні» М. Кропивницького), Потап, Хома («Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці» М. Старицького), Омелько, Зеленський («Безталанна», «Хазяїн» І. Карпенка-Карого), Лейба («Жидівка-вихрестка» І. Тогобочного), Намісник Геслер («Вільгельм Телль» Ф. Шіллера), Де Сантос («Уріель Акоста» К. Гуцкова), Швець («Трійка гільтяїв» Й. Нестроя), Актор, Тетерев («На дні», «Міщани» М. Горького), Брассет («Тітка Карла» Т. Брандона).

Рекомендована література

1. Чарнецький С. Нарис історії українського театру в Галичині. Л., 1934;
2. Нижанківський Б. Актор говорить... Л., 1936;
3. Чарнецький С. Амвросій Нижанківський. Півсторіччя на українській сцені // Львів. вісті. 1944, 5–6 берез.;
4. Його ж. Амвросій Нижанківський. Пам'яті ветерана української сцени в Галичині // Краків. вісті. 1944, 8 берез.;
5. Амвросій Нижанківський // Наш театр: Книга діячів укр. театр. мистецтва 1915–91. Т. 2. Нью-Йорк; Париж; Сідней; Торонто, 1992.

Бібліографічний опис:

Нижанківський Амвросій Юліанович / Р. Я. Лаврентій // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2021. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-72063>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).